UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F. co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]: tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi. omnibusq[ue] euangelica documenta ...

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De creationis modo. ser. xij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70359

Visual Library

ſpirit⁹ dei.j.Coꝛ.ij.Et.pſ̃.Os habent et
nō loquenť:oculos hñt ⁊ nō videbūt:au/
res hñt ⁊ nō audiēt:nares hñt ⁊ nō odoꝛa
būt.Man⁹ hñt ⁊ nō palpabūt/pedes hñt
⁊ nō ambulabūt:nō clamabūt in gutture
ſuo.Jō pōt mūd⁹ dicere.Verberauerunt
me:ſʒ nō dolui:traxerūt me ⁊ ego nō ſen/
ſi.Prouerb.xxiij.ḡ finis mōi primus eſt.
¶Quintū ſignū eſt:qñ infirm⁹ non vult
recipe nec far/nec ſyrupū/nec zuchaꝝ ⁊c̃.
vel ſi qñ recipit euomit.Dr̃.Factū ē.Ipſe
eſt moꝛtu⁹.Jō Dauid in.pſ̃.xvj.Omnē
eſcam abominata ē aīa coꝝ:⁊ appꝛopinq̃/
uerūt vſqʒ ad poꝛtas moꝛtɜ.Sic in iſto iā
reſpuiť cib⁹ vite ſpūalis ⁊ vite aīe:q̇ eſt ꝟ/
bū dei.Mat.iiij.Nō i ſolo pane viuit hō:
ſʒ et oī ꝟbo quod ꝓcedit ex oꝛe dei.Dic ḡ
quō de⁹ oꝛdinauit chꝛianis ſcripturas ſa/
cras:ſcʒ ꝓphetaꝝ/euāgelioꝝ/epľaꝝ/⁊ do/
ctoꝝ/q̇ ſcꝓture ſūt cib⁹ q̇ nutriť aīa in via
dei.Sʒ hodie chꝛiani faſtidiūt talē cibuʒ.
ſcʒ tľes ſcꝓturas:ſʒ legūt libꝛos gentiliū:
ſcʒ Ciceroīs/Virgilij/Ouidij/Terētij/
⁊c̃.Et rudes legunt hiſtoꝛias Triſtani et
Lanciloti ⁊c̃.Siľes filijs iſrael:q̇ faſtidiē
tes māna ōſiderabant cepas ⁊ allia:⁊ cu
cumeres egypti:ſic̃ legiť Nūe.xj.Jō Jſi/
do.xxxvij.di.Jō ꝓhibeť chꝛiāis legere fi/
gmēta poetaꝝ:q: ꝑ oblectamēta fabulaꝝ
nimiū mentē excitāt ad incētiua libidinū.
Nō eñ ſolū thura offerēdo demōib⁹ imo/
lať:ſed ēt coꝝ dicta libenti⁹ capiēdo.Sūt
etiā aliq̇ q̇ audiūt ꝟbū dei:ſʒ nihil faciunt
coꝝ q̇ audiūt ⁊c̃.Dic vt expedit.Vel dic
etiā quō cib⁹ vite eſt coꝛp⁹ chꝛi.De q̇ dñs
Jo.vj.Panis quē ego dabo:caro mea ē
ꝑ mōi vita:ſʒ mō faſtidit mūd⁹ cibū iſtum
Antiq̇tus in ꝓncipio eccľie cōmunicabāt
chꝛiſtiani oī die ab a liq̇ apľo:q̇ celebꝛabat
Act.ij.Erant aūt ꝑſeuerātes in doctrina
apľoꝝ ⁊ cōmuniōe fractiōis panis.Glo.
i.euchariſtie.Sʒ apľi aſſumpti poſtq̃ ſūt
ad gloꝛiā vite eterne incepit dīminui de/
uotio.Et iō fuit oꝛdinatū vt ſolū diebus
dñicis cōicarēt:ſʒ q̇libet die dareť pax in ſi
gnū cōiōnis q̇tidiane.Deinde venerunt
ſcti ꝯfeſſoꝛes q̇ videntes deuotionē dimi/
nui:oꝛdinauerūt ꝙ ſolū cōicarent in q̇ttu
oꝛ vel trib⁹ feſtis anni:ſcʒ natalis/paſce/
pentecoſtes:ſic̃ hr̃ de ꝯſe.di.ij.c.Et ſi nō
frequenti⁹:ſed dareť panis bn̈dict⁹ q̇libet
die dominico in ſignū ſctē cōiōnis.Dein/
de venit Jnno.papa terti⁹ q̇ videns ꝑľt
deuotionē plus minoꝛatā ⁊ chꝛianos mul
tū indeuotos:fecit decretalē.Oīs vtriuſ/
qʒ ſexus.de pe.⁊ re.in q̃ oꝛdinauit ꝙ q̇libet
chꝛiſtian⁹ ſaltem ſemel in anno in paſcate
cōmunicaret:⁊ h̄ durat vſqʒ adhuc:ſed tñ
mūd⁹ reſpuit iſtū cibū:q: mľti ⁊ o quāti ſť
q̇ in paſcate nō cōicant:⁊ ſi cōmunicāt ſta
tim inde ad duos vel tres dies euomunt
iſtum cibū:redeundo ad pctā.Aliq̇ etiam
ſunt q̇ cum ſtomacho pleno flegmatibus
pctōꝝ iſtum cibum aſſumūt:⁊ ſic indigne
aſſumētes iudiciū ſibi manducāt ⁊ bibūt.
j.Coꝝ.x.Ex quo habeť ſignū ꝙ mundus
ꝓpinquus eſt moꝛti.Jdeo Joan.vj.Amē
amen dico vobis:niſi manducaueritɜ car
nem filij hoīs ⁊ biberitis ei⁹ ſanguinē:nō
habebi.vitam in vobis.Et idcirco poſſu
mus ꝑ oīa que dicta ſunt ꝯiecturare ꝙ de
us cito deſtruet mundū:q̇uis vt dictum
eſt.de h̄ nľľa certitudo poſſit haberi.Amē

¶De creatiōis mō Ser.xii.

Fides tua te
ſaluū fecit.Luc̃.xviij.Sequiť
hodie p̄dicare de eodem tertio
articulo.ſ.de creatione mundi que habeť
in ſymbolo apoſtolico:dum diciť.Creato
rem celi ⁊ terre vb.videbim⁹ ō modo quē
tenuit deus ad creandū mundū.⁊ etiam
habebim⁹ de triplici opere dei:erga crea/
turas.Salutetur virgo Maria ⁊c̃.Pꝛo
fundamēto ſermonis qui eſt de modo cre
ationis:oꝛitur de ipſa creatione theologi(calis queſtio.
¶Queriť.Vtrū vnum
pꝛimum pꝛincipiuʒ oīa ꝓduxerit a ſe ipſo
aut mediāte alio.Arguiť ꝙ mediāte alio:
de nobilitate agētɜ eſt facere nobiliſſima
opa ꝑ ſeipm̄/⁊ min⁹ nobilia ꝑ inſtrumen/
tū:vt ptʒ.decet eñ regē iudicare.Sed nō
decet eū coq̇nā facere.ḡ ſi pꝛim⁹ rex eſt no
biliſſim⁹:⁊ ꝓduxit res ſcōm ꝙ decet eius
nobilitatē.videť ꝙ ipſe debuit aliud ꝓdu
cere.⁊ ꝑ illud min⁹ nobilia.igiť.Jn oppo
ſitū q̇ʒtrū hō recipit ab alio tātum ei teneť.
Sʒ ad ſolū deū teneť creaťa ex toto:ſolū
ei deū dʒ diligere hō ex toto coꝛde ⁊ nihil
aliō eq̇liť.ḡ ſol⁹ de⁹ dat totū:ſʒ creatio eſt

actio in qua totū ꝓducit̄.ergo vnū primū principiū oīa ꝓduxit a ſe ipſo/ ⁊ nō mediāte alio: ⁊ ſic q̄ſtio manet ꝑ vtraq̄ ꝑte dubia. Ad q̄ſtionē reſpondendū eſt ſm̄ Bonauē.ſup.ij.ſen.di.j.q.ij.ꝙ vnū primū ꝑncipiū/ oīa ꝓduxit a ſe ipo: qđ ꝓbat̄ triplicit̄ Primo maiꝰ eſt rē d̄ nō eſſe ad eſſe ꝓducere q̄ ꝯſeruare ⁊ ꝑficere. ergo ſi deꝰ mediante alio ꝓducerꝫ res: videt̄ ꝙ mediāte alio cō ſeruaret ⁊ ꝑficeret. ergo res nullo mō deo indigerēt: ergo nec ad deū tenderēt: ſꝫ oīa ſūt bona q̄ tendūt ad ipm̄ ⁊ ordinata. ergo nihil eſſet bonū/ nec ordinatū in quo em̄ ꝑncipaliter ē ratio finis/ in eodē eſt ratio boni. igitur ⁊c̄. Scđo impoſſibile eſt creaturā agere ꝑ potentiā infinitā. Sed inter oino nihil ⁊ aliq̄d: eſt diſtantia infinita. ergo nō pōt reduci niſi ab agente ꝟtutis infinite: tale aūt eſt ſolꝰ deus. igit̄. Tertio ꝓbat̄ ſic̄ dic̄ fides nr̄a: ꝙ oīa in ꝑma ꝯditione inmediate a deo ſunt ꝓducta: qꝛ em̄ creatio eſt totiꝰ ſube ſcđm totū/ ideo decuit eſſe ſolius dei: nec potuit eſſe alteriꝰ ſicut ꝑ alterū. ergo vnū ꝑmū ꝑncipiū oīa ꝓduxit a ſe ipo. Ad argumentū dicit̄/ ꝙ tam liberalitas q̄ nobilitas ſuppoṅit ordinē ⁊ poſſibilitatē: in actu em̄ creationis attendit̄ ordo. eq̄lis ei ꝟtutis ⁊ dignitatꝫ eſt ꝓducere aſinū ex nihilo ⁊ angelū: qꝛ vtrūq̄ infinitū ⁊ de rege nō ſil'e/ qđ credere dēmꝰ: iuxta verba ⁊c̄.

¶ Pro introductione materie ꝑdicande: eſt notandū ꝙ vera ꝯcluſio eſt in ſcā theologia: ꝙ ſic̄ eſt vna eēntia/ vna ſuba/ vna natura diuinaꝝ ꝑſonaꝝ: ita ſit oīm diuinarū ꝑſonaꝝ/ vna oꝑatio ⁊ indiuiſibil̄. Vide infra ſmōe.xvij.in introitu. Indiuiſa ſunt em̄ oꝑa trinitatꝫ. Vñ Aug.in lib.de trini. ⁊ hꝫ in decre.de ꝯſe.di.iij.c. Omes. Pater ⁊ filiꝰ ⁊ ſpūſſctūs: ſicut inſeꝑabiles ſunt: ita inſeꝑabilit̄ operant̄. Qđ intelligendū eſt de oꝑatione extrinſeca: ſicut eſt oꝑatio creationis mūdi. Oꝑatio em̄ extrinſeca. ſ. in his in q̄b9 relatiue dicunt̄. ita eſt ꝓpria vni ꝑſone ꝙ nō alij: ſic̄ eſt gñare ⁊ generari: ꝓcedere ⁊c̄. Quāuis ergo oꝑationes trinitatꝫ extrinſece ſint cōes oibus ꝑſonis: tñ appropriate attribuit̄ vna operatio vni ꝑſone: ꝙ nō attribuit̄ alteri: ſic̄ potentia attribuit̄ patri/ ſapiētia filio/ bonitas ſpūiſancto: cū tamē equalis imo eadē ſit potētia filij/ ⁊ ſpūſancti q̄ in patre eſt: ⁊ eadē ſit ſapientia oīm ꝑſonaꝝ: ⁊ eadem bonitas earūdem. Modo ad ꝓpoſitū. Inter cetera oꝑa trinitatis/ inuenio tria ꝑncipalia in hoc mundo.

Primū eſt opus creationis.

Scđm opꝰ recreatiōis ſiue redēptiōis.

Tertiū eſt opus iuſtificationis.

Et licet oīa iſta oꝑa: ⁊ alia ſint cōmunia oibus ꝑſonis trinitatꝫ: tñ appropriantur ſingula oꝑa/ ſingulis ꝑſonis. Primum opus creationis appropriat̄ patri. Scđm filio. Tertiū ſpūiſancto. Et in q̄libet oꝑe q̄libet ꝑſona ſuam ſeptimanā adhibuit.

¶ Primū ergo opus creatiōis appropriatur patri: q̄ vnā hebdomodā in hoc opere adhibuit. in qua ipe deꝰ pater creauit mūdū cū elemētis. Et de hoc oꝑe dicit ſcriptura. In principio creauit deus celū ⁊ terrā Gen̄.j. Declara vt ſup̄ primo ſmone. Et ꝑfecit hoc opus ſex dieb9: ⁊ i ſeptio requieuit. Ideo dicit̄ in ſymbolo. Credo in deū patrē oipotentē creatorēꝫ celi ⁊ terre: ex quo innuit̄/ ꝙ creatio celi ⁊ terre attribuit̄ pri. Diſtinguit̄ aūt iſtud opus in tres partes Nam ꝑmo creauit. Scđo diſtinxit. Tertio ornauit. Creatio fuit facta ſil' in iſtanti ante oēm diem: iuxta illud. Ecci xviij. Qui viuit in eternū: creauit oīa ſil'. In primis aūt trib9 dieb9 diſtinxit creaturas: in alijs vero trib9 ornauit. In ꝑmo ergo die fecit deꝰ lucē: que vice ⁊ loco ſolis oia corpora illuſtraret. i. diē ⁊ noctē diſcerneret. Vñ dicit̄. Gen̄.j. Dixitq̄ deꝰ. Fiat lux: et facta eſt lux. Et vidit deꝰ lucē ꝙ eſſet bona: ⁊ diuiſit lucē a tenebris. Appellauitq̄ lucē diē ⁊ tenebras noctē. Factuq̄ eſt veſpere ⁊ mane dies vnus. Nota. Veſpere: prime diei: ⁊ mane ſubſequētis noctis. dies vnus. ſ. naturalis. In quo quidē opere auctor lucꝫ innuit nobis/ ſe nō amare oꝑa q̄ in tenebris fiunt: qm̄ mala ſunt. Unde Jo.iij. Omis q̄ male agit odit lucē: ⁊ nō venit ad lucē: vt nō arguant̄ oꝑa eiꝰ. Seneca. Que facies: ſic fac q̄ſi ſpectet aliq̄s: omia mala nobis ſolitudo imperat. Vnde ꝟſus. Cum q̄d turpe facis/ qđ me ſpectāte rubeſcis. Cur ſpectāte deo: nō magꝭ ipe rubes? Scđo die fecit deus firmamentū: vt aquas ſupiores ab inferiorib9 ſeparaeret. Et dicit̄ firmamentū: eo ꝙ ſit firmū. Vñ dicit̄ Gen̄.j. Dixit quoq̄ deꝰ. Erat.

firmamẽtũ in medio aquaꝝ: vt diuidat a
quas ab aquis. Et infra. Vocauitq; de⁹
firmamentũ celum: ⁊ factũ eſt veſpere: et
mane dies ſcđs. Sup quo triplex q̄ſtio oc
currit. Prima eſt/ quid p firmamentũ in/
telligat. Si em̄ eſt celum: vt videt dici in
textu, ergo celũ videt factum ſcđa die: ſed
ↄtrariũ dicit ſup̄: vbi dicitur. In p̄ncipio
creauit de⁹ celũ ⁊ terrã. Scđa dubitatio
quid p aquas ſupiores intelligat. Tertia
queſtio eſt: ꝙ intelligendo firmamentũ ꝑ
celo ſidereo: quõ intelligit ꝙ fuit factũ ſe/
cunda die. vtruz ſm formã ſubſtantialem
aut ſm formas accidentales: De q̄bꝫ dic
vt ibi ſcripſi. Tertio ergo die ↄgregauit
aquas/ q̄ erãt ſub firmamẽto in locũ vnũ
vt appareat. Et vocauit deus aridam ter
raꝫ ↄgregationeſq; aquaꝝ appellauit ma/
ria. Item eadẽ die dicẽs. Germinet terra
herbam virentẽ: ⁊ facientẽ ſemen: ⁊ lignũ
pomiferũ faciẽs fructũ: iuxta gen⁹ ſuũ ⁊c̄.
Ornauit terrã arboribꝫ herbis ⁊ plantis.
Quarta die ornauit firmamentũ lumi
naribꝫ. ſ. ſole luna ⁊ ſtellis. Quinta die
ornauit aerem auibus ⁊ mare piſcibus.
Sexta die ornauit terrã iumẽtis repti
libus ⁊ beſtijs. Nouiſſime eodẽ die fact⁹
eſt hõ nõ in ornatũ terre. ſed vt oim dñs ⁊
patronus. Vñ dixit de⁹. Faciam⁹ hoiem
ad imaginẽ ⁊ ſilitudinẽ noſtrã: ⁊ preſit pi
ſcibus marꝫ: ⁊ volatilibꝫ celi ⁊ beſtijs ter/
re. vniuerſeq; creature oiq; reptili/ qđ mo
uet in terra. Geñ. j. Factus eſt aũt homo
de terra/ q̄tum ad corpus/ ⁊ in terra. ſ. in
campo damaſceno: ſed nõ ad terrã: ſed ad
celũ ꝑpetuo habitandũ. Nec ꝓpter terraz:
ſed ꝓpter eũ q̄ fecit celũ ⁊ terrã. Septia
aũt die peractis oibus requeuit in ſeipõ ab
eterno: ſed poſt opa requeuit in ſeipõ ſoluz
die ſeptima. Hec eſt ſeptimana creatiõis
appropriata pſone patris. De quo loquit
text⁹. Geñ. j. Et articlis fidei dicit: vt ſup̄
Credo in deũ patrem oĩpotentẽ creato
rem celi ⁊ terre. ¶ Scđm opus eſt recre/
ationis/ ſiue reparatõnis/ ſiue redẽptiõis:
qđ appropriat pſone filij p quẽ reſtaurata
ſunt oĩa. Qui fili⁹ licet ab inſtanti con
ceptionis p. xxxiij. annos: totũ ſe in opus
noſtre redemptionis expenderit/ p̄dicando/
ſancte viuendo/ ⁊ miracula faciẽdo: nihil
omin⁹ in vltima ſeptimana/ q̄ vocat peno
ſa nr̃am reſtaurationẽ fecit: iuxta illđ Da
niel. ix. Cõfirmabit aũt pctm̄ mltꝫ hebdo
mada vna. Filius ergo opatus eſt recrea/
tionẽ ſeu reparationẽ: ſicut pater creatio/
nem: iuxta illud. Jo. v. Pater meus/ vſq;
mõ operat. ⁊ ego operor Prima ḡ die. ſ.
dñica palmaꝝ creauit lucez fidei in mẽte
turbarũ/ cum floribꝫ ⁊ palmis obuiantiũ
ſibi. Et q2 vt dicit Rom. x. Corde credit
ad iuſtitiã: ore autẽ ↄfeſſio fit ad ſalutẽ: iđ
fidem cordis oſtendebãt aſſertiõe verita/
tis/ clamãtes ⁊ dicẽtes. Benedict⁹ qui ve
nit in noie dñi oſanna i excelſis. Mat. xxj
Hanc lucem diuiſit a tenebris: quãdo in
greſſus in templũ dei eiecit vendentes et
emẽtes. oñdens illos eſſe in tenebris q̄ ob
ſcuri erant p infidelitatẽ: ⁊ frigidi p cupi/
ditatẽ. Vñ Jo. ix. In iudiciũ ego veni in
mundũ: vt qui nõ vidẽt. ſ. ſimplices: vide/
ant. ⁊ q̄ vidẽt. ſ. ſapiẽtes apud ſemetipõs:
ceci fiant Scđa die creauit firmamẽtũ
penitẽtie in muliere adultera in tẽplo ſibi
oblata: cui ait Jo. viij. Vade/ ⁊ iam am/
pli⁹ noli peccare. Firmamentũ eſt firmuz
ꝓpoſitum nõ peccandi/ ſine q̄ inutilit ſumi
tur pſentia: ſicut ſine fundamẽto nõ valet
fabrica. vñ Lu. ix. Firmauit Jeſus faciez
ſuã/ vt iret in hieruſalẽ: ita ⁊ penitẽtes de
bent firmare mẽtes: vt tendant ad patriã
celeſtẽ. Hic diuidit aq̄s ab aquis. Aque
ſupiores ſunt penitẽtes: ad appetitũ cele/
ſtiũ eleuati. Aque inferiores ſũt carnales:
ad amorẽ terrenoꝝ depreſſi. Tertia die
ↄgregauit aquas in locũ vnũ: q2 cõfutatꝫ
ſcribis/ ⁊ phariſeis docuit diſcipłos de cõ/
ſũmatione ſeculi: ⁊ de diſtinctõne iudicij:
q̄ peracto detrudent omes mali in carcerẽ
inferni. Vnđ Eſa. xxiiij. Congregabunt
ↄgregatione vni⁹ faſcis in lacũ: ⁊ claudẽ
tur in carcere. Et tunc apparebit arida. ſ.
eccl'ia ab humore carnalis ↄcupiſcentie ſe
parata: pferens herbaz ſanctaꝝ cogitatio
nũ: ⁊ fruct⁹ ſctõꝝ operũ. Quarto die fa
ctus eſt ſol. ſ. chr̃s venalis tanq; vile mã/
cipiũ. Judas em̄ audiẽs a dño in veſpere
p̄cedentis diei/ ꝙ in ꝓximo erat paſſurus
voluit mortẽ ei⁹ facere ſibi lucroſam: vnđ
ad p̄ncipes ſacerdotũ acceſſit: pactuz cum
eis fecit de tradẽdo dñm ꝑ triginta dena
rijs: ⁊ ab h̄ eodez die legit ꝓphetia Eſa. in
q̄ agit de mercede ꝑ chr̃i venditiõe. Eſa.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

lxij. Ecce merces eius cū eo ꝛc̄. Facta eſt
etiā luna, i. caro chr̄i ſicut ſanguis: qꝛ pn-
cipes ſacerdotū audiētes a dn̄o in p̄ceden
ti die: nō me videbitis amodo: donec dica
tis. Benedict⁹ q̄ venit in noīe. Mat. xxiij
Putauerūt ꝙ vellet ſubterfugere manus
ipſoꝝ. Et ideo ꝯgregati ſunt in atrio Cay
phe/ deliberantes eum capere ꝛ occidere.
Formate etiā ſūt ſtelle, i. apl'i cadētes. Nā
iudas tali die ꝑ ꝓditionē: ꝛ alij apl'i ī paſſi
one relicto eo fugerūt. De his Apoc. vj.
Sol factus eſt niger tanq̄ ſaccus cilicin⁹:
ꝛ luna facta eſt ſicut ſanguis ꝛ ſtelle ceci-
derūt ſuꝑ terrā. Quinta die facti ſūt pi
ſces ꝛ volucres: qꝛ illo die lauit pedes a-
poſtoloꝝ. in quib⁹ deſignat̄ ſtatus penitē
tiū: qui tanq̄ piſces viuūt in aquis lachry
marū: ꝛ extra eas moriunt̄. ſ. cū redeūt ad
peccatū. Vn̄ Eſa. l. Cōputruerūt piſces
ſine aqua ꝛ moriunt̄ in ſiti. Inſtituit etiaꝫ
illo die ſacramentū corꝑis ſui. ad qd̄ opor
tet hoīem volare ꝑ intellectū ꝛ effectū tā-
q̄ duab⁹ alis: cū ſit nimis arduū ſuꝑ ſenſū
humanū. Vn̄ Mat. xxiiij. Vbi fuerit cor
pus. ſ. in dextera dei ſedēs: illic ꝯgregabūt̄
ꝛ aq̄le. In hoc autē ꝙ ꝑmo pedes eoꝝ la
uit. oñdit ꝙ nō licet nobis accedere ad ſa-
cramētū euchariſtie: niſi cū labore pnie et
lachrymaꝝ: niſi prius mūdati fuerimus a
ſordibus pctōꝝ nr̄oꝝ. Gen̄. iij. In ſudore
vultus tui: veſceris pane tuo. Iob Ante-
q̄ comedo ſuſpiro. Sexto die facta ſunt
iumēta ꝛ reptilia ꝛ beſtie: qꝛ principes ſa-
cerdotū: ſcribe ꝛ phariſei ꝛ ſeniores ꝑpl'i be
ſtialit̄ in dei filiū ſeuierūt: qꝛ iumēta dicū
tur ꝑ caſtrimargiā ſiue gulā. reptilia ꝓpter
auaritiā: beſtie ꝓpter inuidiā. Nam ꝓpter
hec tria interfecerūt chr̄m. Primo ne amit-
terent oblationē. Scd̄o ne ꝑderent regnū
ꝛ gētes. Tertio/ qꝛ inuidia mouebant̄ cō-
tra ip̄m. Eodē die fact⁹ eſt hō. i. reforma-
tū eſt gen⁹ humanū obſuando regulā me
dicoꝝ: q̄ habet/ ꝙ ꝯtraria ꝯtrarijs purgā
tur: vt infra dicit̄. Nā ꝓpter qd̄ Adaꝫ pec
cauit in paradiſo: chr̄s capt⁹ fuit in horto
qꝛ ille pomū curioſe aſpexit: chr̄us habuit
velamē in oculis. Quia ille v̄ba mulieris
audiuit: chr̄s ceſus alapis fuit/ ꝛ ꝯtume-
lias ꝛ cōuitia iniuriaꝝ audiuit: iuxta illd̄
pſ̄. Opprobria exprobantiū tibi: cecide-
rūt ſuꝑ me. Qꝛ ille porrexit manū ad veti
tū: chr̄s extendit man⁹ ſuas ad patibulū.
Quia ille delectat⁹ fuit ad eſuꝫ pomi: chri
ſtus amaricat⁹ fuit in potatiōe fellis ꝛ ace
ti. Quia ille texit pudēda folijs fic⁹: chr̄s
ſuſpenſus eſt in cruce nud⁹. Qꝛ ille pctm̄
excuſauit: chr̄s accuſat⁹ nihil reſpondit.
pſ̄. Ego aūt tanq̄ ſur. nō audi. ꝛ ſic mut⁹
nō ape. os ſuū. Quia ille tranſfudit pctm̄
ſuū ad poſteros: chr̄s trāſmiſit mortis ſue
meritū ad redemptos. Iteꝫ ſicut ex latere
dormiētꝫ formata eſt eua: ſic ex latere chr̄i
dormiētis in cruce producta eſt eccl'ia. q̄n
vn⁹ militū lancea ei⁹ lat⁹ aꝑuit: ꝛ ꝯtinuo
exiuit ſanguis ꝛ aqua. Io. xix. ſanguis in
preciū ꝛ aqua in lauacrū. Septio die. ſ.
ſabbato corpus ei⁹ req̄euit in ſepulchro ꝛ
aīa ei⁹ in limbo. Thren̄. iij. Lapſa eſt in la
cum vita mea: ꝛ aīa mea in lu bū infer
ni. Et ſic ptꝫ hebdomada filij in oꝑe recre
atiōis. Vel aliter ꝓcede in iſta hebdoma
da: in q̄ ipſe fili⁹ dei oꝑat⁹ eſt recreationē
ſiue oꝑationē mōi. Nam prim⁹ dies in
qua formauit lucem: fuit ei⁹ gl'ioſa natiui
tas q̄ die dn̄ico facta eſt/ in q̄ fecit lucē: q̄n
oſtendit corp⁹ ſuū ꝛ hūanitatē ſuā viſibilē
oībus: q̄ eſt lux mūdi. Io. j. Erat lux vera
q̄ illuminat oēm hoīem venientē in hunc
mōm ꝛc̄. Io. viij. Ego ſum lux mūdi. Et
in ſignū hui⁹ circūfulſit paſtores. Luc. ij.
Claritas dei circūfulſit illos: ꝛ nox ſicut
dies illūīnata eſt/ vt ꝑnūciauerat Dauid
in pſ̄. vn̄ Eſa. ix. Populus q̄ ambulabat
in tenebris: vidit lucē magnā. Ambulātī
bus in regione vmbre mortis: lux orta eſt
eis. Scd̄s dies eſt p̄dicatio: in q̄ fecit fir
mamētū. i. celū: qꝛ celeſtꝫ regni ſpem ī mē
tib⁹ hoīm figebat dī. Penitentiā agite ap
propinq̄bit em̄ regnū celoꝝ. Mat. iiij. Et
hoc fuit primū v̄bū/ ꝙ chr̄s p̄dicans dixit
Itē Mat. v. Beati pau. ſpū q̄m ip. ē reg.
celoꝝ. Firmabat etiā ſua p̄dicatiōe mētes
hoīm in veritate credendoꝝ: ꝛ in firmita-
te ſperandoꝝ: ꝛ in actibilitate agendoruꝫ.
Hac etiā die diuiſit aq̄s inferiores a ſuꝑi
orib⁹: qꝛ p̄dicabat bonos ſuꝑ celos aſſumē
dos: ꝛ malos in īfernū detrudēdos: vt ptꝫ
Mat. xiij. Exibūt angeli ꝛ ſeparabūt ma
los de medio iuſtoꝝ: ꝛ mittēt eos in cami
nū ignis. Ibi erit flet⁹ ꝛ ſtridor dētiū. Et
Mat. xxv. Venite bn̄dicti p̄ris mei poſſi
dete paratū vobis regnū a ꝯſtitutiōe mūdi

di. Et .j. Diſcedite a me maledicti in ignē eternū: q̄ parat⁹ eſt diabolo ꝛ angelis ei⁹. Et infra. Ibūt hi in ſuppliciū eternū: iuſti aūt in vitā eternā. Itē oñdebat iudeos ad ifernū detrahēdos/ ꝛ gētiles ad celum aſſumēdos. Jō dixit iudeis. Jdo auferet a vobis regnū dei: ꝛ dabitur genti faciēti fruct⁹ eius. Mat. xxj. ꝛ in euāgelio hodierno. Terti⁹ dies hui⁹ hebdomade: eſt ſacratiſſima paſſio ſua: in qua cōgregauit aq̄s in locū vnū/ ꝛ ſeparauit eas in terra. ꝛ apparuit arida. Sic in paſſiōe ſua ſeparauit humorē ſanguineū ꝛ aqueū a corꝑe ſuo: ꝛ remāſit caro ſua arida ꝛ ſicca ab oī humore: ꝓpter qḋ valde ſitiebat d. Sitio. Modica q̄ntitas remāſit ſanguis: ꝛ illaz etiā expendit in terrā: qn̄ vnus militū lancea latus ei⁹ aperuit: ꝛ ↄtinuo exiuit ſanguis ꝛ aq̄. Jo. xix. Aqua illa fuit ꝟa aq̄: nō humor flegmatic⁹: vt habet in. c. In q̄dā. de cele. miſ. ꝛ ex h̄ ornata eſt terra. i. eccleſia: q̄ eſt corp⁹ chr̄i myſticū iuxta illud Ephe. j. Oīm ipm̄ dedit caput ſuꝑ omnē eccliaz q̄ eſt corp⁹ ei⁹. Hāc terrā ornauit arborib⁹ ꝛ plantꝫ. i. ſacris factꝫ: ꝛ oīm virtutū mirabilib⁹ exēplis: qꝛ in paſſione dn̄i oēs mirabilit̄ reluxerunt. Quart⁹ dies reſurrectio: in q̄ fecit ſolem/ ꝛ lunā/ ꝛ ſtellas. Et ꝑ ſolē intelligit̄ ipſe chr̄s: q̄ in die reſurrectiōis fact⁹ eſt imortalis ꝛ gl'ioſus lucens pluſq̄ȝ ſol ꝑ dotē claritatꝫ. Facta ē luna. i. ꝟgo Maria illūīnata ꝑ letitiā que paulo ante ꝑ dolorem fuerat obſcurata. Quid putas mai⁹ fuerit: dolor ꝟginis in paſſione ꝛ morte chr̄i: an letitia in reſurrectione: Puto ſine p̄iudicio veritatꝫ maiorē fuiſſe letitiā: qꝛ dolor fuit tēperatus et mixtus ſpe reſurrectiōis: qꝛ hoc fuiſſe prenūciatū ꝑ ꝓphas ꝟgo ſciebat: ſed in letitia illa nō fuit mixtura triſtitie. Nota quō ꝓut eſt veriſimile: ꝟgo videns reſuſcitatuz chr̄m oſculata eſt eum ſepius/ pedes/ manus/ os ꝛc. d. O vulnera p̄cioſa: ꝛ q̄ȝtum dolorem mihi intuliſtꝫ die venerꝫ ꝛc. Et quō chr̄s ei. Mater mea de cetero gaude: qꝛ nō habebitꝫ amodo niſi gaudiū. Ecce quō facta eſt luna. i. ꝟgo illūīnata a chriſto/ ſicut luna a ſole: ꝛ illuminans celos. i. oēs nos. Vn̄ Maria interp̄tatur illuminata vł' illūīnatrix. Facte ſunt ſtelle. i. apl'i illūīnati ſūt ꝑ fidē: quā in nocte paſſionis ꝑdiderant: ꝛ chr̄m ſolē corꝑe ꝛ mēte reliq̄rant: q̄ adeo illūīnati ſunt ꝙ totū mūduz poſtea illūīnauerūt. Quint⁹ dies eſt aſcenſio in q̄ fecit aues et piſces. Per aues deſignāt̄ ↄtēplatiui: ꝑ piſces actiui. Ipos ḡ apl'os eo die fecit aues ꝑ ↄtēplationē: ꝛ ex tūc aſcenderūt ad celū ꝑ deſideria ſctā. In q̄ ſciebāt chr̄m corꝑalit̄ eſſe. vn̄ Mat. xxiiij. Ubi fuerit corp⁹: illic cōgregabunt ꝛ aq̄le. Quia amor eſt quoddā vinculuz: qḋ trahit amantē ad amatū. Itē Jo. xiiij Expedit vobis vt ego vadā. Si ei nō abiero paclet⁹ nō veniet ad vos. Si aūt abiero: mittā illū ad vos. Itē fecit ipos apoſtolos piſces ꝑ vitā actiuā: qn̄ miſit eos ꝑ mare mundi hui⁹ di. Euntes in munduz vniuerſum: predicate euangeliū oīm creature. Mar. vl. Baptizātes eos ꝛc. Mat. vlti. Predicatio em̄ et baptizatio: ꝑtinet ad vitam actiuā. Sextus dies fuit miſſio ſpiritusſancti in die pentecoſtes in q̄ fecit hoiem. i. genus humanū ſiue collegiuz aploꝝ ꝑfecit/ qḋ prius valde erat impꝑfectum ꝛ fragile. ꝓpter qḋ noluit dn̄s/ vt añ p̄dicarent: nec exirent ciuitatē ꝓpter ei⁹ reſurrectionez. Actꝫ. j. Et cōueſcens p̄cepit eis ab hieroſolymis ne diſcederent: ſed expec. ꝓmiſ. patris quā au. inq̄t ꝑ os meū. Sed in die pente. repleti ſunt ſpūſancto: et fuerunt apl'i ex tunc ꝑfectiſſimi hoies. adeo in gratia ↄfirmati/ ꝙ nullo modo de cetero mortalit̄ peccauerūt: nec mortez timebant/ nec totum mundū. Vn̄ Petrus q̄ ad vocem ancille timore ductus ter negauerat chriſtū: poſtea coram regib⁹ ꝛ p̄ncipibus mundi non timebat ↄfiteri nomē chriſti. Item alij apl'i/ qui in nocte paſſionis chriſti fugerant relinquētes ipſum ſolum: poſtea ibant gaudentes a conſpectu concilij: quoniā digni habiti ſunt ꝓ nomie Jeſu ↄtumeliam pati. Actuū. v. Et tunc etiaz ſunt diuiſe beſtie ab eis. i. iudei increduli ꝛ beſtiales: quia dicebant ipſos muſto plenos: cum tamē eſſent pleni ſpiritu ſctō. Actꝫ. ij. Vn̄ in p̄dicatiōe Petri p̄ma cōuerſa ſunt tria milia hoim ad chriſtuz: ſicut ibidē legit̄. Septima dies erit aduentus ad iudicium vniuerſale: in q̄ poſt q̄ȝ chr̄s iudicauerit mundū: requieſcet cū ſanctis ſuis ab oīm opere recreationis: dicēs eis. Venite benedicti ꝛc. Mat. xxv.

¶ Tertium opus eſt iuſtificatiōis. In q̃
ſpūſſanct⁹ adhibuit hebdomodā ſuā ſeptē
dierū.i.ſeptē ſacramētoꝝ:ꝑ q̃ ſeptē virtu/
tes tribuit. Primo die creauit lucē fi/
dei ꝑ ſacramētū baptiſmi:q̄ interdū dr̄ fi/
des.xlv.di. De iudeis. In baptiſmo creat
grām fidei:q̄ eſt lux aīe:⁊ ꝑ quā fideles
ab īfidelib⁹ ſeparant̄:q² lux a tenebrꝫ ſepa
rat̄. Vnd̄ Ephe.v. Eratis aliqn̄ tenebre:
nūc aūt lux in dn̄o. Hec ē nubes lucida:q̄
filijs iſrael ī deſerto lucebat:nō autem egy
ptijs.i.tenebroſis:ſicut legitur Exo.xiiij.
Scd̄s dies ē ſacramētū ꝯfirmatiōis ſi
ue chriſmatꝫ:in q̃ creat firmamētū.i.grāz
fortitudinis. Quia id ſacr̄m dat̄ ad robur
fidei chriane ⁊ ꝑſeuerātiā habendā:ꝑ quā
diuidunt̄ aque ab aq̄s.i. ꝑſeuerātes a nō
ꝑſeuerātib⁹. Vn̄ Mat.xij. Qui ꝑſeuera/
uerit vſq₃ in finē:ſaluus erit.⁊ ſic aſcēdet
ſup celū. Ḡ q̄ n̄ ꝑſeuerauerit:erit ſub firmē/
mēto:q² detrudet̄ ad infernū. Tertius
dies eſt ſacr̄m euchariſtie per q̄d infundit
grāz charitatꝫ q̄ cōpat̄ ꝯgregationi aqua
rū:in vnū. q² ꝑ ipſam mēbra eccl̄ie vniunt̄
chr̄o. Jo.vj. Qui man.car.me.⁊ bi.ſang.
me.in me manet ⁊ ego in ipſo. Itē.j.Ioā.
iiij. De⁹ charitas ē:⁊ q̄ ma.in cha.⁊c. Itē
ꝑ charitatē mēbra eccl̄ie vniunt̄ in vnum
corp⁹. Vn̄.j.Cor.x. Vn⁹ panis ⁊ vnum
corp⁹ multi ſum⁹:oēs q̄dē de vno pane et
d̄ vno calice ꝑticipam⁹. Quart⁹ dies ē
ſacr̄z pnīe:in q̃ creat gratiā iuſtitie ꝑ quā
opera tenebraꝝ abijciunt̄:⁊ induimur ar/
ma lucis. Ro.xiij. Ideoq₃ cōpat̄ creationi
luminariū. Tūc ei creat̄ feruor diuini amo
ris tanq₃ ſol lucens in aīa ⁊ ardēs. ⁊ luna
.i.virt⁹ hūilitatis.⁊ ſtelle.i.actus ſingula
rū virtutū:ꝑ quas penitentes lucent alijs
ꝑ exēpla ꝟtuoſa:iuxta illud dn̄i. Sic lu.
lux ve.co.ho.vt vi.o.v.bo.⁊ glo.p.v.q̄ in
ce.eſt. Mat.v. Et iō exēpla hmōi.dicunt̄
ſtelle lucētes:ꝑ q̄s etiā oēs nr̄os aduerſa/
rios debellam⁹. Vn̄ Iudi.v. Stelle ma/
nentes in ordine ſuo aduerſus Siſarā pu
gnauerūt. Siſara interp̄tat̄ excluſio gau/
dij:⁊ ſignificat diabolū:q̄ excludit̄ cum ſi
bi ꝯſentiētib⁹ a gaudio paradiſi. Qui/
tus dies eſt ſacr̄m extreme vnctiōis:in q̃
confert̄ grā ſpei.⁊ etiā grā ad remiſſionē
venialium vt cito aīa volet ad deum. Et
ideo cōparat̄ creationi volatiliū:que ſepa
rantur a piſcib⁹:quia per hanc ſeparantur
electi a damnatis in damnationē fluenti
bus. Vel ꝑ gratiā ſpei collatā in ſacramē
to extreme vnctiouis fiant hoīes piſces ⁊
aues:q² bene natant in mari.i.amaritudi
ne mortis ſine periculo naufragij deſpera/
tionis. Et poſtea fiunt aues:quia euolāt
ad celum. Sextus dies eſt ſacramentū
matrimonij:in quo confertur gratiā tem
perantie ad reprimendos motus beſtia/
les cōcupiſcentie carnalis.et ideo compa/
ratur ſexte diei creationis:in qua creauit
deus beſtias terre:et poſtea hominem:vt
dominaretur eis. Per beſtias enim deſi/
gnantur brutales motus concupiſcentie
carnalis:vt dixit:qui dicūt̄ fieri ī hac die
quia apparent et inſurgunt tales motus
inter coniuges:ſed reprimi debent ⁊ repri
muntur per gratiam temperātie collatā
in matrimonio per quā fit homo:id eſt re
ctificatur:ut ſciat vas ſuum poſſidere in
ſanctificatiōe et honore. His autem mo/
tibus homo dominari debet per virtutē
temperantie que matrimonio infunditur
a ſpirituſancto per quam virtutem homo
viuit ſm̄ rationem humanam. Alioquin
homo eſt ſimilis beſtijs.pſ̄. Homo cum
in honore eſſet nō intellexit:comparatus
eſt iumentis inſipientib⁹:⁊ ſimilis factus
eſt illis. Septimus dies eſt ſacramen/
tum ordinis:in quo ſpirituſſanctus creat
gratiam prudentie et perfectionis:ꝑ quā
debet homo a negocijs mūdanis quieſce/
re:iuxta illud Apoſtoli. Nemo militans
deo implicat ſe negocijs ſecularibus:vt
ei placeat cui ſe ꝓbauit.ij. Timo.ij. Alio/
quin cithara cum pſalterio non bene con/
cordat:vt dicit textus in.c. Diuerſis falla
cijs.de cle.cōiugatis. Finis. Quia ad iſtū
articulum de creatiōe mundi poteſt per/
tinere etiam prouidētia diuina ſuper gu/
bernatione vniuerſi:ideo potes predicare
de prouidentia ſeu predeſtinatione diui/
na:de qua vide plene in ſermone domini/
ce.lxx.qui incipit. Multi ſunt vocati ⁊c.

¶ De iuſtificatione peccatoris. Siue de his que concurrūt ad iuſtificationem humanam. Sermo.XIII.